

Explaining the Dimensions of Accountants' Insight and Behavior in the Digital Age

Haider Tawfiq Khalil Al Waeli¹, Alireza Hassan Maleki^{2*}, Amir Saheb Shakir³,
Mohsen Rahimi Dastjerdi⁴

Received: 2024/12/16

Accepted: 2025/03/06

Research Paper

Extended Abstract

Background and Purpose: This study aims to explain the dimensions of accountants' insight and behavior in the digital age. It is of great importance to examine the digital intelligence and insight and the adaptive perspectives of young accountants in the digital age. This indicates a transformation in the accounting sector and emphasizes the need for technological intelligence and flexibility in change. Acknowledging this evolving path will enable various industries to properly equip and nurture this new cadre of accountants in various areas, from education to professional experiences.

Methodology: The present study is qualitative in terms of approach and theme analysis, and developmental in terms of purpose, and its statistical population includes members of the accounting faculty working in Iraqi industries. Data collection for the present study In the first step, an integrated picture of theories and perspectives related to the application of accountants' insight and behavior in the digital age in the field of accounting was provided, and in the second step, through interviews with professional experts in 2024, using the theme analysis method, the dimensions of accountants' insight and behavior in the digital age were explained. The sampling method used in this study is purposive sampling. Therefore, the data collection tool was semi-structured in-depth interviews, and the interviews continued until theoretical saturation with 11 people. Also, to calculate reliability, a colleague was asked to code three interviews from the research interviews at the same time with him.

Findings: As mentioned in the previous section, interview codes were first extracted, then common codes were placed in a category based on their meanings, and based on the concepts and meanings of the codes in each category, a name was selected for that category, which in fact formed sub-themes (second-level organizing themes), and the sub-themes were placed in a larger category that formed the main themes (first-level organizing themes). Finally, the dimensions of accountants' insight and wisdom in the digital age were determined. Thus, after the initial coding of the interviews, initial codes were identified. After removing repetitive and synonymous concepts, the themes were categorized into 15 basic themes, 4 organizing themes (digital literacy, agile mindset, design thinking skills, managerial control skills) and 1

1. PhD student in Accounting, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. Associate Professor, Department of Accounting, Bandargaz branch, Islamic Azad University, Bandargaz, Iran. (Corresponding author: Alireza.H.maleki@gmail.com)

3. Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Administration and Economics, University of Kufa. Najaf Iraq.

4. Associate Professor, Department of Accounting, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

overarching theme (accountants' insights and behavior in the digital age) according to Table 2, based on the opinion of the researcher and 3 professional experts.

Discussion: This study explored the dimensions of the vision of young accountants in the digital age in Iraq. According to the experts, digital literacy was identified as a key driver for fostering an agile mindset, enhancing design thinking capacities, and refining management control competencies. This agile mindset perspective equips accountants with the dynamism to quickly adapt to market fluctuations and embed a culture that is emphasized by continuous learning and evolution. Such a perspective directly strengthens their design thinking power, enhances innovative problem solving, and strengthens their management control expertise. This intertwining of characteristics emphasizes the transformation of the young accounting field. Examining the digital intelligence and adaptive perspectives of these young accountants in the digital age is of great importance. This indicates a metamorphosis in the accounting sector and emphasizes the necessity of technological intelligence and flexibility in change. Acknowledging this evolving trajectory will enable various industries to properly equip and nurture this new cadre of accountants in various areas, from education to professional experiences. The capabilities that resonate with this age ensure the emergence of a skilled workforce that is ready to grow businesses and prosper economically. Furthermore, the inherent adaptability of young accountants demonstrates their resilience in navigating the challenges of this fast-paced era. This ethos of adaptability can inspire wider societal sectors, laying the foundation for a globally adaptable and accepted workforce in the digital society of the future. Also, in today's digital age, digital literacy has become a critical skill for individuals, especially Generation Z who have grown up in a technology-rich environment. In addition, adopting an agile mindset is crucial to effectively navigate the constant stream of challenges and changes in the modern landscape. This research explored the insights of young accountants in Iraq on the implications of digital literacy and agile mindset on design thinking skills and management control competence. These factors are key drivers in shaping and differentiating the emerging generation of outstanding accountants. Digital literacy equips young accountants with the tools and knowledge to use technology in their work, from data analysis to informed financial decision-making. The findings confirm that digital literacy significantly influences the cultivation of an agile mindset, the development of design thinking skills, and the enhancement of management control competence. An agile mindset enables accountants to proactively adapt to changing conditions and market demands, fostering a culture of continuous learning and growth. This mindset, in turn, positively influences both design thinking skills, which enable innovative problem solving, and management control competence, which emphasizes the continuity of these critical attributes in shaping the young accounting profession.

Keywords: Accountants' Insights and Behavior, Digital Age, Digital Literacy, Agile Mindset, Design Thinking Skills, Management Control Skills.

JEL Classification: M41; M04

تبیین ابعاد بینش و رفتار حسابداران جوان در عصر دیجیتال

حیدر توفیق خلیل الوائلی^۱، علیرضا حسن ملکی^{۲*}، امیرصاحب شاکر^۳، محسن رحیمی دستجردی^۴

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۶

چکیده

هدف این مقاله تبیین ابعاد بینش و رفتار و دیدگاه‌های تطبیقی حسابداران جوان در عصر دیجیتال است که اهمیت فراوانی دارد. پژوهش حاضر به لحاظ رویکرد از نوع کیفی و به صورت تحلیل مضمون و به لحاظ هدف از نوع توسعه‌ای و جامعه آماری آن شامل اعضای هیئت علمی حسابداری شاغل در صنایع عراق است. جمع‌آوری داده‌های پژوهش حاضر در گام نخست تصویری یکپارچه از نظریه‌ها و دیدگاه‌های مرتبط با کاربرد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال در حوزه حسابداری فراهم آمد و در گام دوم از طریق مصاحبه با خبرگان حرفه در سال ۲۰۲۴ با استفاده از روش تحلیل مضمون، ابعاد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال تبیین شده است. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این مطالعه نمونه‌گیری مبتنی بر هدف است؛ لذا ابزار جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته بود و مصاحبه تا زمان اشباع نظری به تعداد ۱۱ نفر ادامه یافت. همچنین برای محاسبه پایایی از یک همکار درخواست شد هم‌زمان با وی سه مصاحبه از بین مصاحبه‌های تحقیق را کدگذاری نماید. نتایج حاصل پس از کدگذاری اولیه مصاحبه‌ها و پس از حذف مفاهیم تکراری و هم‌مفهوم، با نظر پژوهشگر و ۳ نفر متخصص حرفه، به ۱۵ مضمون پایه و ۴ مضمون سازمان‌دهنده و ۱ مضمون فراگیر دسته‌بندی گردید. در مجموع نشان داده شد که انطباق ذاتی حسابداران جوان، نشان‌دهنده استحکام آن‌ها در عبور از چالش‌های این عصر پرشتاب است. این اخلاق و رفتار می‌تواند الهام‌بخش بخش‌های اجتماعی گسترده‌تر باشد و پایه‌ای برای نیروی کار سازگار و پذیرفته‌شده جهانی در جامعه دیجیتالی آینده ایجاد کند. سازمان‌ها ممکن است رویکردی جامع ایجاد کنند که سواد دیجیتال، طرز فکر چابک، مهارت‌های تفکر طراحی و صلاحیت کنترل مدیریت را همسو کند. این استراتژی یکپارچه فرهنگ نوآوری، سازگاری و تصمیم‌گیری مؤثر را تقویت می‌کند و سازمان را برای موفقیت پایدار در چشم‌اندازی تجاری که به سرعت در حال تغییر است، قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: بینش و رفتار حسابداران، عصر دیجیتال، سواد دیجیتال، ذهنیت چابک، مهارت تفکر طراحی، مهارت کنترل مدیریت.

طبقه‌بندی موضوعی: M04 , M41

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

۲. استادیار گروه حسابداری، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران. (نویسنده مسئول) (Alireza.Hasanmaleki@iau.ac.ir)

۳. استادیار گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه کوفه، نجف، عراق.

۴. استادیار گروه حسابداری، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

مقدمه

در عصر معاصر که با شروع سریع دیجیتالی شدن مشخص می‌شود، پیشرفت بی‌امان نوآوری‌های تکنولوژیکی تأثیر عمیقی بر هنجارها و ارزش‌های اجتماعی ما گذاشته است. دیجیتالی‌شدن، چالش‌ها و فرصت‌هایی را برای حرفه حسابداری ایجاد کرده است و حسابداران ملزم به سازگاری با آن‌ها هستند. در چشم‌انداز دیجیتالی معاصر، کسب مهارت‌های تفکر منطقی و سواد دیجیتال برای حسابداران در تمام سطوح ضروری است، نه تنها مدیریت داده‌های مالی را تسهیل می‌کند، بلکه تأثیر خود را به‌عنوان ابزاری حیاتی برای تجزیه و تحلیل و ترکیب داده‌ها اعمال می‌کند. علاوه بر این، قابلیت خودآموزی به‌عنوان مهارت اساسی لازم برای حرکت در عصر دیجیتال متحول ظاهر می‌شود. ابعاد بینش و رفتار، حسابداران در عصر دیجیتال را قادر می‌سازد تا به‌طور ماهرانه مسائل پیچیده را تجزیه و تحلیل، حل و فصل و استنتاج کنند. سواد دیجیتال قوی حسابداران را مجهز می‌کند تا به‌طور یکپارچه با محیط‌های کاری با تأکید بر داده‌های دیجیتال سازگار شوند (امجی و همکاران^۱، ۲۰۲۴).

با این حال، تأثیر این انقلاب دیجیتالی بسیار فراتر از ارتباطات گذشته است و در جنبه‌های مختلف زندگی ما نفوذ کرده است، از جمله تغییر در استراتژی‌های کسب و کار، تغییر در رویکردهای آموزشی و پیکربندی مجدد پارادایم‌های حرفه‌ای (حلیم و همکاران^۲، ۲۰۲۲). در حرفه‌هایی که به شدت به داده‌ها متکی هستند، مانند حسابداری، کسب درک جامع از دیجیتال فن‌آوری‌ها ضروری شده است. این درک برای استفاده مؤثر از فرصت‌ها و رسیدگی به چالش‌های ارائه‌شده این پیشرفت‌های سریع حیاتی است (گونسالوس و همکاران^۳، ۲۰۲۲). بخش حسابداری شاهد تقاضای فزاینده‌ای برای ادغام فناوری اطلاعات در ارائه خدمات بوده است که ناشی از انتظارات ذی‌نفعان برای نتیجه دیجیتالی است (المماری^۴، ۲۰۲۲). برای برآوردن این تقاضا، شرکت‌ها سرمایه‌گذاری زیادی در زیرساخت‌های فناوری اطلاعات کرده‌اند. با این حال، به دست آوردن منابع فناوری اطلاعات به‌سادگی موفقیت را تضمین نمی‌کند. مطالعات نشان می‌دهد که مؤسسه‌ها تنها زمانی می‌توانند به‌طور کامل از مزایای پذیرش فناوری اطلاعات بهره ببرند که کارکنان (حسابداران) آن‌ها از سطح بالایی از سواد دیجیتال برخوردار باشند (نواز و همکاران^۵، ۲۰۲۴). این شامل استفاده مؤثر از نرم‌افزار و سخت‌افزار برای پشتیبانی و افزایش نتایج آن‌ها می‌شود. در حالی که زیرساخت‌های ناکافی قطعاً می‌تواند مانع اجرای مؤثر فناوری اطلاعات شود، تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که فقدان مهارت‌های سواد دیجیتالی نیز نقش مهمی در جلوگیری از انطباق موفق بازی می‌کند. تسلط بر این مهارت‌ها، حسابداران را با دانش فنی لازم برای پیمایش خواسته‌های دنیای "تکنولوژیک" و پیشرفت در عمل از طریق ابزارهای الکترونیکی مجهز می‌کند. علی‌رغم نقش حیاتی بینش حسابداران در خصوص سواد دیجیتال در زمینه پذیرش فناوری اطلاعات، به نظر می‌رسد پیشینه موجود فاقد بحث جامع در مورد موضوع مهارت‌های ناکافی فناوری اطلاعات در میان حسابداران است، به‌ویژه در چارچوب شکاف دیجیتال موجود (نیوز و همکاران^۶، ۲۰۲۳). علاوه بر این، محققان ارتباط بالقوه‌ای را بین کارکنان با سطوح بالاتر دانش دیجیتال و صلاحیت‌های کنترل مدیریت قوی‌تر پیشنهاد می‌کنند. عوامل اضافی، مانند سطح رضایت حسابداران از عملکرد خدمات فناوری اطلاعات، ممکن است بر مشارکت مداوم آن‌ها تأثیر بگذارد و در نهایت به بهبود کلی کیفیت خدمات کمک کند. با توجه به این چالش‌ها، شرکت‌ها به‌طور فعال گام‌هایی برای

1. Imjai et al.
2. Haleem et al.
3. Gonçalves et al.
4. Al-Mamary
5. Nawaz et al.
6. Nawaz et al.

تجهیز حسابداران به مهارت‌های دانش دیجیتالی لازم برداشته‌اند تا آن‌ها را برای موفقیت شغلی و تلاش‌های آینده‌شان در نیروی کار آماده کنند (المماری ۲۰۲۲؛ نواز و همکاران، ۲۰۲۴). در زمینه چشم‌انداز حسابداری، ظهور حسابداران جوان، به‌طور قابل توجهی بر این حرفه تأثیر گذاشته است. این نسل به دلیل توانایی ذاتی دیجیتال و سازگاری قابل توجه خود دارای مزیت مشخصی است که آن‌ها را قادر می‌سازد تا به‌طور مؤثر از ابزارهای دیجیتال برای هدایت سناریوهای مالی پیچیده و دائماً در حال تکامل استفاده کنند و بینش خود را توسعه دهند (هاندویو و انس، ۲۰۱۹). قابل توجه تجسم آن‌ها از چابکی شناختی و تمایل قوی به یادگیری دائمی است که آن‌ها را به نوآوری و ابداع راه حل‌های منحصربه‌فرد برای چالش‌های پیچیده سوق می‌دهد. در نتیجه، در حوزه حسابداری متخصصان جوان نقش کاتالیزورهای نوسازی را بر عهده می‌گیرند و از همسویی با روندهای دیجیتالی غالب و تقویت پیشرفت پایدار اطمینان می‌دهند. با این وجود، اذعان به شکاف آشکار در تحقیقات مربوط به سواد دیجیتالی حسابداران جوان و شایستگی متناظر آن‌ها در زمینه‌هایی مانند تفکر طراحی و کنترل مدیریتی در حوزه حسابداران مهم است. حسابداری در محیط پیشرفته تکنولوژیک امروزی فراتر از مدیریت عددی ساده است تا نوآوری و فناوری را برای دستیابی به نتایج مطلوب ادغام کند. ابزارهای دیجیتال همراه با یک رویکرد انعطاف پذیر به حسابداران یک مزیت رقابتی می‌دهد و آن‌ها را قادر می‌سازد تا به سرعت به انتظارات مشتری و صنعت در حال تغییر پاسخ دهند. با درهم تنیده شدن تکنولوژی و حسابداری، داشتن مجموعه‌ای متنوع از مهارت‌ها در حوزه دیجیتال و عددی، حیاتی می‌شود (لطفی، ۲۰۲۳). حسابداران نسل جدید باید در مدیریت اعداد و ارقام ماهر باشند اما همچنین در درک و بینش و به کارگیری فناوری با ذهنیتی چابک و انعطاف پذیر برای رسیدگی به چالش‌های معاصر ماهر باشند. عصر دیجیتال اهمیت دانش و مهارت‌های تخصصی در فناوری را برای همه حرفه‌ها از جمله حسابداری را افزایش می‌دهد (دوویدی و همکاران، ۲۰۲۲).

حسابدارانی که توانایی خودآموزی از طریق مهارت‌های تفکر منطقی و سواد دیجیتالی دارند، برای نشان دادن انعطاف پذیری و سازگاری بهتر مجهز خواهند بود و به سرعت به فناوری و محیط‌های در حال تغییر در عصر دیجیتال واکنش نشان می‌دهند. علاوه بر این، این مهارت‌ها آن‌ها را قادر می‌سازد تا ایده‌های خود را در موقعیت‌های مختلف تولید به کار ببرند و توانایی‌های حل مشکلات خود را افزایش دهند. داشتن مهارت‌های تفکر منطقی به تحلیل منطقی مشکلات و یافتن راه حل، افزایش اعتماد به نفس در تصمیم‌گیری و تسهیل کاربرد و انطباق اطلاعات کمک می‌کند. با سواد دیجیتال، حسابداران می‌توانند به منابع مختلف اطلاعات دسترسی داشته باشند و از فناوری برای ایجاد دانش جدید استفاده کنند و یادگیری مادام‌العمر را تقویت کنند. توانایی خودآموزی حسابداران را قادر می‌سازد تا دانش جدید را به‌طور مداوم کشف و جذب کنند و آن‌ها را برای دنیای حرفه‌ای در عصر دیجیتال آماده می‌کند. داشتن مهارت‌های تفکر منطقی و دانش فن آوری عامل مهمی است که کارفرمایان به دنبال آن هستند و شانس اشتغال و موفقیت شغلی حسابداران را افزایش می‌دهد. این یادگیری خودگردان از طریق ابزارهای دیجیتال توانایی نسل جدید حسابداران را برای همکاری با دیگران و به اشتراک گذاشتن دانش و مهارت‌های کسب‌شده تقویت می‌کند. با به کارگیری این مهارت‌ها در زمینه کسب و کار، این قابلیت‌ها به استفاده از فناوری و تفکر تحلیلی برای برنامه ریزی و استراتژی کسب و کار بهتر کمک می‌کند. از طریق خودسازی مستمر، حسابداران می‌توانند بر پایه دانش موجود خود بسازند و آن را گسترش دهند، در صورتی که بتوانند به‌طور مؤثر این مهارت‌ها را به کار گیرند و به دنبال راه‌های نوآورانه برای پیشرفت شخصی باشند (امجی و همکاران، ۲۰۲۴). این تحقیق اهمیت یکپارچه‌سازی

ابعاد بینش و رفتار حسابداران را برای آماده‌سازی دانش برای دوره‌های کارآموزی مؤثر و برآوردن نیازهای کسب و کارها در عصر دیجیتال که به سرعت در حال تغییر است، تأیید می‌کند و وقتی به نسل حسابداران جوان اشاره می‌کنیم، آنچه می‌خواهیم بدانیم این است که بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال چگونه هست؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در میان پیشرفت سریع فناوری دیجیتال، بینش و رفتار حسابداران و در مهارت‌های تفکر منطقی و سواد دیجیتالی برای انطباق با تغییرات اجتماعی بسیار مهم است و قابلیت خودآموزی برای به‌روزرسانی دانش و کسب مهارت برای تضمین موفقیت، اساسی است. با این حال، علی‌رغم اهمیت فوق‌العاده آن برای موفقیت حسابداران، تحقیقاتی که تعامل پیچیده بین این واژگان را بررسی می‌کنند به‌طور قابل توجهی محدود است؛ بنابراین، فقدان تحقیق جامع در مورد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال ممکن است منجر به تأخیر در توسعه و پشتیبانی از نسل جدید حسابداری برای پاسخ‌گویی به نیازها و چالش‌های عصر دیجیتالی امروزی شود. این تحقیق درصدد است تا در عصر دیجیتال، ابعاد بینش و رفتار حسابداران جوان را تبیین کند و پتانسیل و کارایی آن‌ها را به دقت ارزیابی کند. بینش‌های به‌دست‌آمده نه تنها به متخصصان حسابداری و مؤسسه‌های مرتبط با درک گرایش‌ها و الزامات نوظهور مجهز می‌شود، بلکه داده‌های عملی را برای ارتقای برنامه‌های درسی آموزشی ارائه می‌کند. علاوه بر این، این یافته‌ها استراتژی‌هایی را برای رژیم‌های آموزشی ترسیم می‌کنند و از همسویی با الزامات معاصر بخش حسابداری اطمینان می‌دهند. بنابراین ظرفیت‌های سازمان‌ها برای هدایت ماهرانه جریان فعلی و پیش‌بینی حوادث احتمالی آینده تقویت می‌شود. همان‌طور که به پیچیدگی‌های صنعت حسابداری می‌پردازیم، آشکار می‌شود که "حسابداران جوان" به‌عنوان ستون فقرات این بخش هستند. این حرفه‌ای‌ها ذاتاً پیشرفت‌های تکنولوژیکی و تحولات اجتماعی را بسیار بیشتر از هم‌تایان قبلی خود پذیرفته‌اند. سال‌های شکل‌گیری خود را آن‌ها در دوره‌ای فراگرفته‌اند که در آن تلفن‌های هوشمند و فن‌آوری‌های مرتبط برای زندگی روزمره ضروری شده است (امجی و همکاران، ۲۰۲۴).

بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال به‌عنوان یک مهارت بسیار مهم است که نه تنها در زمینه‌های آموزشی بلکه در پیچیدگی‌های زندگی روزمره نیز قابل استفاده است. تحقیقات قبلی ارتباط قانع‌کننده‌ای بین مهارت‌های تفکر منطقی و دستاوردها در هر دو حوزه علمی و حرفه‌ای ایجاد کرده است. با این حال، در چشم‌انداز دیجیتالی معاصر، ضرورت‌های بینش و رفتار حسابداران و قابلیت خودآموزی با فرض نقش‌های محوری در شکل‌دهی شایستگی‌های نسل جدید، برجسته شده‌اند. علی‌رغم به هم پیوستگی موضوع حاضر، خلأ قابل توجهی در تحقیقات وجود دارد که پل ارتباطی بین بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال و ظرفیت یادگیری خودراهبر در این جمعیت است. این تحقیق تلاش می‌کند تا با تبیین ابعاد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال در بین حسابداران جوان در عراق، به این خلأ رسیدگی کند و از این طریق به بینش‌های ارزشمندی در این گفتمان در حال تکامل کمک کند. در حوزه حسابداری، الگوهای آموزشی و حرفه‌ای برای این «حسابداران جوان» بر استفاده از فناوری و قابلیت‌ها در حوزه دیجیتال تأکید کرده است. این تأکید آن‌ها را از نسل‌های قبلی حسابداران که فاقد این قرار گرفتن بومی در عصر دیجیتال بودند متمایز می‌کند. به‌طور همزمان، این بررسی ادبیات تلاش می‌کند تا عمیق‌تر در قلمرو دانش موجود در مورد این موضوع کاوش کند. هدف، برجسته کردن ارتباط مهارت در عصر دیجیتال است. از منظر حسابداری، نظریه نمایندگی به‌عنوان یک نظریه بنیادی جایگاه برجسته‌ای دارد که نظریه‌های واسطه‌ای و کاربردی متعددی را در مطالعات حسابداری و مالی ایجاد می‌کند. این نظریه بر پویایی بین مدیران (مالکان) و عوامل (مدیران) تمرکز دارد و

به موضوعاتی مانند تضاد منافع و اجرای سازوکارهایی برای همسو کردن منافع متفاوت آن‌ها می‌پردازد. تئوری نمایندگی یک چارچوب نظری ضروری برای درک پیچیدگی‌های روابط بین مدیران و نمایندگان در سازمان‌ها ارائه می‌دهد. کاربرد بینش و خرد حسابداران بر این درک استوار است تا سازوکارهای کنترلی، ساختارهای حاکمیتی و سیستم‌های مدیریت عملکرد را طراحی و اجرا کند. این تلاش‌ها به‌طور جمعی تصمیم‌گیری مؤثر، مدیریت ریسک و همسویی منافع در سازمان را تضمین می‌کند. با تغییر تمرکز به دیدگاه نوآوری، نظریه انتشار نوآوری، به ویژه در قلمرو سواد دیجیتال، فرایندی را بررسی می‌کند که از طریق آن ایده‌ها، فناوری‌ها یا شیوه‌های جدید در یک سیستم اجتماعی اتخاذ و منتشر می‌شوند. این تئوری را می‌توان به‌طور مؤثر در پذیرش ابزارهای دیجیتال به کار برد (آکیگوز و همکاران^۱، ۲۰۲۳).

با ارائه بینشی در مورد پویایی پذیرش ایده‌ها و فناوری‌های جدید در سازمان‌ها، نظریه انتشار نوآوری، زمانی که برای صلاحیت کنترل مدیریت اعمال می‌شود، پذیرش و کارایی نوآوری‌ها را در سیستم‌های کنترل افزایش می‌دهد و در نتیجه به موفقیت سازمانی کمک می‌کند. در همین حال، تئوری کنترل بررسی می‌کند که چگونه سازمان‌ها سازوکارهای کنترلی را برای تنظیم و مدیریت جریان‌ها و فرایندهای اطلاعات ایجاد می‌کنند. همان‌طور که اشبی (۱۹۵۶) اشاره کرد، این نظریه برای درک اینکه چگونه سازمان‌ها از امنیت اطلاعات و حاکمیت داده حمایت می‌کنند، مناسب است. این تحقیق از این ادعا در ادبیات دانشگاهی حمایت می‌کند که شناسایی و توسعه بینش و خرد در تجهیز حسابداران آینده برای تغییرات پویا در محیط کسب‌وکار بسیار مهم است. این تحقیق با نشان دادن اینکه بینش و خرد مدیران نقشی محوری در هدایت فرایندهای سازمانی پویا ایفا می‌کند که شایستگی‌های کنترل مدیریت را افزایش می‌دهد، به بحث‌های علمی در حال انجام کمک می‌کند. به ذی‌نفعان توصیه می‌شود که پرورش ذهنیت چابک منوط به پرورش فرهنگ سازمانی متمرکز بر سازگاری و پذیرش تغییر است. لذا سوال پژوهش این گونه مطرح می‌شود، که ابعاد بینش حسابداران در عصر دیجیتال کدامند؟

کریم‌آبادی و همکاران (۱۴۰۳)، به طراحی الگوی داده بنیاد آیین رفتار حرفه‌ای حساب‌برسان مستقل براساس دیدگاه انتقادی از دیدگاه خبرگان حرفه پرداختند. پژوهش حاضر آمیخته (کیفی- کمی) است که بخش کیفی به روش گراند تئوری انجام شد. ۱۷ نفر نخبگان حساب‌برسی، با نمونه‌گیری گلوله‌برفی انتخاب شدند و در بخش کمی ۱۷۰ نفر از حساب‌برسان به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در بخش کمی از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی و نرم‌افزار اسپاس اس استفاده شد. با انجام کدگذاری در بعد عوامل محیطی (شاخص‌های اقتصادی و رقابتی)، عوامل سازمانی (حاکمیت شرکتی، فرهنگ سازمانی و رهبری اخلاقی)، ارزش‌های فردی (شاخص‌های ارزش‌های دینی و ارزش‌های اخلاقی)، عوامل اجتماعی (مسئولیت اجتماعی) و عوامل فردی (درستکاری حسابدار، شایستگی و صلاحیت حرفه‌ای، رازداری و بی‌طرفی) شناسایی شدند.

حمزه و رامشه (۱۴۰۲)، به بررسی حساب‌برسی در عصر دیجیتال پرداختند، این مطالعه تغییرات مورد انتظار در حرفه را از دیدگاه خبرگان حساب‌برسی در ایران تا پانزده سال آینده بررسی می‌کند. این تغییرات در پنج بخش درک مخاطبان گزارش حساب‌برسی، رابطه حساب‌برس و صاحبکار، مقررات‌گذاری، تغییرات ساختاری و رویه‌های حساب‌برسی و مشخصه‌های حرفه بررسی شده‌اند. ۲۷ تغییر پیش‌بینی‌شده در قالب پنج بخش از طریق مطالعه پیشینه استخراج شدند. با به‌کارگیری روش نمونه‌گیری هدفمند، ۲۶ نفر از خبرگان حساب‌برسی در سال ۱۴۰۲ به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای غربال تغییرات از روش دلفی فازی استفاده شد. سپس پیش‌بینی‌های غربال‌شده، از طریق

پرسش‌نامه اولویت‌سنجی و روش تصمیم‌گیری ماباک رتبه‌بندی شدند. به اعتقاد خبرگان، حسابرسی مستقل به سمت رویکرد حسابرسی کامل و مستمر تکامل خواهد یافت؛ اما این تغییر به حذف کامل ریسک‌های حسابرسی منجر نخواهد شد. شکاف زمانی بین شرایط جدید و استانداردگذاری در حسابرسی وجود خواهد داشت. حساب‌رسان درگیر وظایفی با ارزش افزوده بیشتر می‌شوند و شغل‌های زیادی در حرفه از بین خواهد رفت. مخاطبان گزارش حسابرسی اعتماد بیشتری به رویه‌های اتوماتیک نسبت به رویه‌های دستی دارند و انتظار رویکرد آینده‌نگر از حسابرسی دارند؛ اما محتوای اطلاعاتی گزارش حساب‌رسان در حوزه‌هایی نظیر ارزش‌گذاری دارایی‌های نامشهود و ریسک‌های آینده‌محور صاحبکار کاهش خواهد یافت. خبرگان معتقدند مدل‌های کنونی حق‌الزحمه حسابرسی در آینده مناسب نخواهد بود؛ اما تنش میان صاحبکار و حساب‌رسان افزایش نمی‌یابد. به باور خبرگان فناوری‌های جدید در ایران جایگزین حساب‌رسان نخواهند شد؛ بلکه به کمک آن‌ها خواهند آمد.

عزیدی و شاه‌مرادی (۱۴۰۲). به مروری جامع بر تحقیقات بین‌المللی موجود درباره اخلاق در مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران پرداختند. روش این مطالعه از نوع پژوهش‌های کاربردی علم‌سنجی بوده و با استفاده از دو تحلیل هم‌رخدادی واژگان و هم‌تألیفی کشورها انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمام تولیدات علمی حوزه اخلاق در مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران بوده که از میان آن‌ها ۶۰۸ مقاله که در بازه زمانی ۱۹۷۱-۲۰۲۲ در پایگاه وب‌آوساینس نمایه شده بودند، انتخاب و با استفاده از نرم‌افزارهای آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل از هم‌رخدادی واژگان و هم‌تألیفی کشورها نشان داد که واژه‌های اخلاق، عملکرد و مدیریت جزء پرتکرارترین واژه‌ها در زمینه اخلاق در مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران بوده و کشور آمریکا با انتشار ۴۷ مقاله بیشترین همکاری علمی را داشته است. همچنین براساس نتایج هم‌رخدادی واژگان و همکاری علمی کشورها مشخص گردید که واژه اخلاق عمدتاً با واژگان مسئولیت‌پذیری، اخلاق تجاری و عملکرد ارتباط داشته است.

عرب‌نژاد و خوزین (۱۴۰۱). به بررسی تأثیر خودتوسعه‌ای بر ارتقای مهارت حسابداران با نقش میانجی سرمایه فکری پرداختند. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری، حسابداران شاغل در بخش خصوصی استان گلستان مشتمل بر ۱۹۸ نفر بوده و روش نمونه‌گیری به‌صورت در دسترس می‌باشد. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه استاندارد استفاده شده و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری و تجزیه و تحلیل مسیر در نرم‌افزار پی‌ال‌اس استفاده شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد خودتوسعه‌ای هم به‌صورت مستقیم و هم به‌طور غیرمستقیم و از طریق سرمایه فکری بر ارتقای مهارت حسابداران تأثیر دارد و بیانگر آن است که به‌کارگیری ابزار خودتوسعه‌ای نه تنها موجب افزایش سطح سرمایه فکری می‌شود بلکه ارتقای مهارت حسابداران را نیز به واسطه سرمایه فکری به دنبال خواهد داشت.

شهبازی‌نسب و همکاران (۱۴۰۰). به تأثیر مهارت‌های کوانتومی مدیریت در شکل‌گیری رفتار کاری نوآورانه با اتکا به نقش میانجی توانمندسازی روان‌شناختی و مدیریت دانش (مطالعه موردی: کارکنان بیمارستان امام خمینی (ره) دهدشت) پرداختند. یافته‌ها نشان داد که مهارت‌های کوانتومی مدیریت بر رفتار کاری نوآورانه کارکنان و توانمندسازی روان‌شناختی کارکنان و مدیریت دانش کارکنان تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین توانمندسازی روان‌شناختی و مدیریت دانش بر رفتار کاری نوآورانه کارکنان تأثیر مثبت و معناداری دارد.

جزء مقدم (۱۳۹۹). به بررسی سواد دیجیتال و تأثیر آن بر سطح علمی دانشجویان حسابداری پرداخت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تی تک‌نمونه‌ای، تی مستقل و تحلیل واریانس استفاده نمود. نتایج تحقیق نشان داد متغیر سواد دیجیتالی بر افزایش سطح علمی دانشجویان حسابداری دانشگاه تأثیرگذار بوده است. همچنین نتایج

مقایسه میانگین‌ها نشان داد از بین متغیرها به ترتیب درک و مشارکت در کارهای دیجیتالی، یافتن اطلاعات، کاربرد اطلاعات، همکاری و اشتراک به ترتیب بیشترین تأثیرگذاری را بر افزایش سطح علمی دانشجویان داشته است. همچنین آزمون تی مستقل نشان داد از لحاظ جنسیت و مقاطع تحصیلی نگرش متفاوت و معناداری به سواد دیجیتالی وجود ندارد. نتایج تحقیق نشان داد سواد دیجیتالی و تمامی مؤلفه‌های آن در افزایش عملکرد علمی دانشجویان تأثیرگذار است و می‌تواند نگرشی مثبت برای دانشجویان جهت یادگیری ایجاد کند.

امجی و همکاران (۲۰۲۴)، در مطالعه‌ای، تعامل پیچیده بین مهارت‌های تفکر منطقی، سواد دیجیتال و قابلیت خودآموزی را در شکل دهی اثربخشی دوره‌های کارآموزی حسابداران برای دانشجویان نسل Z در تایلند بررسی کردند. این مطالعه با استفاده از یک طرح تحقیق کمی با نظرسنجی برخط، ۵۵۹ پاسخ‌دهنده را درگیر کرد. این مطالعه با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی ال‌اس تجزیه و تحلیل شد، و نشان داد که مهارت‌های تفکر منطقی و سواد دیجیتال به‌طور قابل توجهی بر عملکرد کارآموزی تأثیر می‌گذارند. وقتی با قابلیت یادگیری خود تکمیل شود، مشاهده می‌شود که دانش‌آموزانی که شایستگی زیادی در این زمینه‌ها دارند، بهتر می‌توانند مهارت‌های خود را در محیط‌های حرفه‌ای دنیای واقعی به کار ببرند و یادگیری مستمر را نشان دهند. آن‌ها به‌طور فعال اطلاعات و رسانه‌های برخط را در یادگیری و توسعه خود وارد می‌کنند و مجموعه مهارت‌ها و مهارت شغلی خود را بیشتر می‌کنند.

ون اسلوتن^۱ و همکاران (۲۰۲۴)، به بررسی تعارض و ابهام در نقش حسابداران مدیریت و دیجیتالی‌سازی: شمشیر دولبه برای این حرفه پرداختند. این مطالعه رابطه بین دیجیتالی‌سازی برنامه‌ریزی‌شده رویه‌های مالی و کنترلی و تعارض و ابهام نقش حسابداران مدیریت را بررسی می‌کند. با تکیه بر نظریه نقش، آن‌ها استدلال کردند که دیجیتالی‌سازی با افزایش تعارض و ابهام نقش حسابداران مدیریت‌ها همراه است، زیرا دیجیتالی‌سازی منجر به انطباق مجدد حسابداران مدیریت‌ها در قالب نقش‌های موجود می‌شود و همچنین الگوهای جدیدی را برای عصر دیجیتال معرفی می‌کند. آن‌ها همچنین استدلال نمودند که در دیجیتالی‌سازی هرچه حسابداران مدیریت‌ها جهت‌گیری نظارتی (شراکتی) بیشتری داشته باشند، با افزایش قوی‌تر (ضعیف‌تر) در تعارض و ابهام نقش همراه خواهند شد. دلیل آن این است که الگوهای نقش برای عصر دیجیتال برای حسابداران مدیریت‌های نظارت محور نسبت به حسابداران مدیریت‌های شراکت‌محور انسجام و شفافیت کمتری دارد. آن‌ها پیش‌بینی‌های خود را با استفاده از داده‌های نظرسنجی از ۲۴۲ حسابدار مدیریت در شرکت‌های انتفاعی هلندی آزمایش نمودند و دریافتند که دیجیتالی‌سازی به خودی خود با تعارض و ابهام نقش حسابداران مدیریت‌ها مرتبط نیست، اما با ابهام و تعارض نقش بیشتر (کمتر) برای حسابداران مدیریت‌هایی با جهت‌گیری نظارتی (شراکتی) همراه است. بنابراین دیجیتالی‌سازی ممکن است به‌عنوان یک شمشیر دولبه برای حرفه حسابداران مدیریت عمل کند. حسابداران مدیریت‌ها با تمرکز بر نقش نظارتی ممکن است در عصر دیجیتال با مشکل مواجه شوند، در حالی که حسابداران مدیریتی که بیشتر نقش شراکتی دارند از دیجیتالی‌سازی سود می‌برند.

فالون^۲ (۲۰۲۳)، به موضوع "پیشبرد تفکر محاسباتی دانشجویان جوان حسابداران طی سال‌های ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۱ پرداخت. نتایج حاکی از بهبود در هفت درس در توالی نویسی/الگوریتم دانش‌آموزان، تصحیح خطا و تشخیص الگو بود. علاوه بر این، آن‌ها شواهدی از تفکر مرتبه بالاتر مانند شناسایی الگوها در کد و نحوه انتقال آن‌ها برای کمک به حل مشکلات طرح‌های مختلف را نشان دادند. در حالی که در حال حاضر رویکردهای مبتنی بر بازی برای معرفی

مفاهیم و شیوه‌های تفکر محاسباتی در آموزش سال‌های اولیه استفاده می‌شود، نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که روش‌های ساختارمندتر و مبتنی بر مشکل باید به‌طور جدی مورد توجه قرار گیرند.

ال اوکیلی و همکاران^۱ (۲۰۲۲)، به تأثیر سیستم‌های حسابداری دیجیتال بر کیفیت تصمیم‌گیری در بخش بانکداری: یک مدل می‌به‌انجیگر- تعدیل‌شده پرداختند. پرسش‌نامه‌های طراحی‌شده بین ۱۸۷ تصمیم‌گیرنده که کاربران واقعی سیستم‌های حسابداری دیجیتال در بانک‌های اردنی هستند طی سال ۲۰۲۲ توزیع شد. همچنین برای آزمایش مدل پیشنهادی تحقیق یک رویکرد تحقیق کمی براساس روش مدل‌سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی اتخاذ شد. نتایج تجربی پژوهش حاضر نشان داد که کیفیت داده‌ها و اطلاعات تأثیر معناداری بر کیفیت کلی تصمیم‌گیری از طریق سیستم‌های حسابداری دیجیتال دارد، در حالی که کیفیت سیستم تأثیر معناداری بر آن ندارد. نتایج تجربی همچنین نشان داد که کیفیت اطلاعات نقش میانجی در رابطه بین کیفیت داده‌ها و کیفیت سیستم و کیفیت تصمیم‌گیری ایفا می‌کند. در نهایت نتایج نشان داد که فرهنگ تصمیم‌گیری تحلیلی رابطه بین کیفیت اطلاعات و کیفیت تصمیم‌گیری را تعدیل می‌کند.

موکاندرو فلوریدی^۲ (۲۰۲۱)، به بررسی حسابرسی مبتنی بر اخلاق برای توسعه هوش مصنوعی قابل‌اعتماد پرداختند. آن‌ها سه دیدگاه مهم را ارائه نمودند. ابتدا، استدلال نمودند که حسابرسی مبتنی بر اخلاق می‌تواند کیفیت تصمیم‌گیری را بهبود بخشد، رضایت کاربر را افزایش دهد، پتانسیل رشد را تقویت کند، قانون‌گذاری را فعال کند و رنج انسان را کاهش دهد. دوم، برترین رویکردهای جاری را برای پشتیبانی از طراحی و اجرای حسابرسی مبتنی بر اخلاق برجسته نمودند: حسابرسی مبتنی بر اخلاق برای کاربردی و کارآمد بودن باید به‌صورت یک روند مستمر و سازنده انجام شود، از منظر سیستم به همسویی اخلاقی نزدیک شود و با انگیزه‌ها و سیاست‌های عمومی از نظر رفتارهای مطلوب اخلاقی همسو باشد. سوم، محدودیت‌های مرتبط با حسابرسی مبتنی بر اخلاق را شناسایی و در مورد آن بحث نمودند.

سان و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، پژوهشی تحت عنوان «بررسی تأثیر اشتراک‌گذاری دانش حسابرسان در قالب تفکر گروهی بر کیفیت حسابرسی» انجام دادند. این پژوهش که به‌صورت نیمه‌تجربی صورت گرفت با مشارکت گروه‌های کنترل و آزمون و با مشارکت ۴ گروه ۲۰ نفر صورت پذیرفت. نتایج براساس آزمون‌های تطبیقی نشان داد، اشتراک‌گذاری دانش حسابرسی می‌تواند ضمن افزایش قابلیت‌های تصمیم‌گیری گروهی، به ایجاد وحدت رویه بیشتر و نگرش‌های مبتنی بر مسئولیت‌های اجتماعی حسابرسان منجر شود و باعث گردد تا کارکردهای کیفی حسابرسی تقویت شود.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ رویکرد از نوع کیفی و به‌صورت تحلیل مضمون و به لحاظ هدف از نوع توسعه‌ای می‌باشد. در گام نخست، تصویری یکپارچه از نظریه‌ها و دیدگاه‌های مرتبط با کاربرد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال در حوزه حسابداری از مقالات مرتبط به‌دست آمد و در گام دوم با در نظر گرفتن جامعه آماری تحقیق که شامل اعضای هیئت‌علمی دانشگاه رشته حسابداری و شاغل در صنایع عراق می‌باشند به جمع‌آوری و همچنین تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از طریق مصاحبه با آنان به‌عنوان خبرگان حرفه در سال ۲۰۲۴، پرداخته شد. روش

1. Al-Okaily et al.

2. Mökander & Floridi.

3. Sun et al.

نمونه‌گیری مورد استفاده در این مطالعه نمونه‌گیری مبتنی بر هدف است و به شیوه گلوله‌برفی است. بنابراین یک نفر که فعالیت حرفه‌ای فعال داشته و از دانش و تجربه کافی در این خصوص برخوردار است به‌عنوان مشارکت‌کننده اول انتخاب شد. سپس از نفر اول خواسته شد نفرات دیگری را که واجد شرایط برای انجام مصاحبه هستند، برای مشارکت در پژوهش معرفی نمایند. روند معرفی نفرات بعدی توسط مشارکت‌کنندگان و انجام مصاحبه تا زمان اشباع نظری^۱ به تعداد ۱۱ نفر ادامه یافت. اشباع نظری بر مبنای قضاوت ذهنی پژوهشگر تعیین می‌شود و رسیدن به اشباع نظری کفایت جمع‌آوری داده‌ها را نشان می‌دهد. در این مرحله از تحقیق، ابزار جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته با خبرگان بود و سؤال ذیل مطرح شد که بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال چگونه است؟

برای یافتن مضامین، داده‌های کیفی حاصل از تحلیل محتوای مصاحبه‌ها، کدگذاری و دسته‌بندی و سپس، مضامین حاصل از داده‌ها تعیین و نام‌گذاری شدند. لذا پس از انجام مصاحبه (مرحله اول، تولید داده‌ها) بلافاصله محتوای آن مکتوب و تحلیل آغاز شد. در ابتدا، متن هر مصاحبه به‌طور کامل خوانده و کلیه واحدهای معنادار (درون مایه‌ها) که به‌صورت یک کلمه، جمله یا حتی پاراگراف که در متن مصاحبه وجود داشت، با خواندن و غوطه‌ور شدن در داده‌ها و همچنین با مطالعه چندین باره متن مصاحبه، از درون آن استخراج و به‌صورت مجزا برای هر مشارکت‌کننده نوشته و کدگذاری شد. در مرحله دوم؛ مضامینی که می‌توانست معرف بخش‌هایی از متن (معمولاً یک یا چند جمله) باشد، تعیین و ثبت شدند، به این ترتیب، عمل فهرست کردن و خوشه‌بندی مقوله‌ها (مضامین اصلی و فرعی) صورت گرفت؛ به‌طوری‌که برای هر یک از مصاحبه‌ها یک جدول خلاصه‌سازی شده، تشکیل شد. در مرحله سوم؛ یعنی گروه‌بندی کدهای مشابه، ابتدا هر یک از مصاحبه‌ها با دقت خوانده و بازخوانی و مضامین و برداشت‌های مشترک در گوشه‌ای از متن، پیاده‌سازی و نگاشته شدند که شامل برخی تداعی‌ها، مفاهیم و غیره بود که به ذهن پژوهشگر خطور می‌کرد و می‌توانست در مراحل بعدی استفاده شود. در مرحله چهارم؛ برای تلفیق مضامین، همه جدول‌ها کنار هم قرار گرفتند و از طریق غوطه‌وری در داده‌ها، مقایسه مداوم و شناسایی مشابهت‌ها، مضامین اصلی و فرعی به همراه کدهای استخراج شده در یک جدول گنجانده شد. داده‌های این جدول مبنای گزارش یافته‌های پژوهشی شد و در آخر توصیفی جامع از مصاحبه‌های مشارکت‌کنندگان ارائه شد. در مجموع ۱۵ کد از تحلیل یافته‌ها به‌دست آمد. این کدها که در مرحله اول با استفاده از نرم‌افزار مکث کیودا از متن مصاحبه‌های مشارکت‌کنندگان استخراج شده بود، پس از چندین بار مطالعه و آمیختن با متن مصاحبه‌ها توسط محقق، در نهایت به چهار مضمون اصلی خوشه‌بندی شد. این مرحله شامل ایجاد یک جدول خلاصه‌سازی از مضامین سازماندهی شده است. این جدول باید مضامین را دربرگیرد که چیزی را درباره تجربه مشارکت‌کننده از پدیده تحت مطالعه نشان دهند. به این ترتیب برخی از مضامین که در مرحله اول ایجاد شده‌اند، کنار گذاشته می‌شوند، این دسته در حقیقت مضامینی هستند که به‌خوبی گویای متن نبوده و یا نسبت به پدیده تحت بررسی حاشیه‌ای هستند. مضامین اصلی و مضامین فرعی همراه با کدهای استخراج‌شده در جدول ۱ آورده شده است.

این فرایند تحلیل در دسته فرایندهای اکتشافی رویکرد نوحاسته یا ظاهرشونده قرار می‌گیرد. این رویکرد به محقق اجازه می‌دهد تا از طریق مصاحبه با متخصصان، ابتدا براساس مرحله اول کدگذاری؛ یعنی کدگذاری باز، سؤالات باز را از مصاحبه‌شوندگان بپرسد و سپس براساس کدگذاری انتخابی، مفاهیم زیاد ایجاد شده را مختصر و در مسیر پژوهش هدایت کند و در نهایت براساس کدگذاری انتخابی، مدل پژوهش را به‌منظور نظریه‌پردازی ارائه دهد. به‌منظور تعیین سؤال‌های پژوهش ابتدا پرسش‌های مبنایی مطرح شده و با پاسخ‌گویی به آن‌ها محدوده کار مشخص گردید.

یافته‌های پژوهش

همان‌طور که بیان شد ابتدا با بررسی داده‌های کیفی به بررسی متن مصاحبه‌ها، به روش تحلیل مضمون و ایجاد شبکه‌های مضامین پرداخته شد. در این مرحله، مفاهیم اولیه به روش استقرایی و از طریق کدگذاری و تحلیل مفاهیمی که با مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان تحقیق انجام شد، بررسی گشت و سپس به غربالگری و تحلیل مفاهیم و ارائه ابعاد مدل پیشنهادی پرداخته شد و کدهای مشترک به لحاظ معانی در یک دسته قرار گرفتند و براساس مفاهیم و معانی کدهای هر دسته یک اسم برای آن دسته انتخاب شد که در واقع مضامین فرعی (مضامین سازمان‌دهنده سطح دوم) را تشکیل دادند و مضامین فرعی در یک دسته بزرگ‌تر قرار گرفتند که مضامین اصلی (مضامین سازمان‌دهنده سطح اول) را تشکیل دادند. بدین ترتیب با نظر پژوهشگر و ۳ نفر متخصص حرفه، مضامین به ۱۵ مضمون پایه و ۴ مضمون سازمان‌دهنده (سواد دیجیتال، ذهنیت چابک، مهارت تفکر طراحی، مهارت کنترل مدیریتی) و ۱ مضمون فراگیر (بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال) مطابق جدول ۱ دسته‌بندی گردید که در نهایت ابعاد بینش و خرد حسابداران در عصر دیجیتال مطابق شکل ۱ مشخص شد.

جدول (۱). نحوه کدگذاری نقل قول‌ها

کدگذاری انتخابی (مضامین پایه)	کدگذاری باز
مشارکت مداوم و آموزش مداوم در نرم‌افزار دیجیتال	"توسعه فضاهای اقتصادی به همراه گسترش فرایند جهانی‌سازی منجر به ایجاد شرکت‌هایی بزرگ با عملکرد بین‌المللی شده است. این شرایط باعث می‌شود تا تقاضای پیشروی حرفه نسبت به تدوین و ارائه طیف وسیع و متنوعی از خدمات به شکل چشمگیری افزایش یابد. همین امر تا حد درخور توجهی باعث افزایش سطح تخصص‌گرایی و گرایش به داشتن سواد دیجیتالی خواهد شد و در ادامه به واسطه گسترش بازارهای کار و پیوستن بازارهای کار داخلی به بازارهای بین‌المللی کار طی فرایند جهانی‌سازی، تأمین نیروی کار متخصص و پویا تسهیل خواهد شد."
تبادل اطلاعات از طریق کانال‌های دیجیتال	"از طرفی مؤسسه‌ها به‌منظور تأمین بعضی از نیازهای پیچیده مشتریان، ناچار از به کارگیری ابزار فناوری اطلاعات به نحوی اثربخش در ارائه خدمات خواهند بود و این شرایط جایگاه به کارگیری فناوری‌های نوین در حوزه فناوری اطلاعات را ارتقا خواهد داد. از سوی دیگر، توسعه و گسترش فضاهای تجاری و اقتصادی باعث پیچیده‌تر شدن معاملات و روابط تجاری شده و در این شرایط احتمال وارد شدن زیان و خسارت به شرکت‌ها به شکل چشمگیری افزایش می‌یابد. تمامی این موارد در نهایت باعث افزایش ریسک‌های قانونی و مسئولیت‌های حرفه‌ای خواهد شد. از این رو نقش عملکرد نیروی انسانی در انجام فرایند حسابداری بیش از پیش مورد تأکید قرار خواهد گرفت."
ابرسی و ارزیابی موفقیت فعالیت‌ها یا پروژه‌ها	"نوع فعالیت‌ها، تنوع فعالیت‌ها و تمرکز بر فعالیت‌ها می‌تواند در بحث به وجود آمدن تفکر حرفه‌ای حسابداران دخیل باشد."
مدیریت ریسک	"شرکتی که دارای شعب زیادی است مطمئناً دارای ریسک بیشتر است و این خود باعث به وجود آمدن تجربه در سطح بالاتر می‌گردد."
توانایی پاسخ‌گویی به تغییرات سریع	"مهارت‌های تصمیم‌گیری شامل توانایی رفع سریع و کارآمد مشکلات هستند. چه با همکاران در تعامل باشید و چه مسئله را با همراهی یک پروژه مدیریت کنید، توانایی تصمیم‌گیری مؤثر، در همه سطوح، برای موفقیت در مدیریت مهم است."
	"تفکر نوآورانه یک مهارت خلاقیت و نوآوری بسیار ارزشمند در محیط کار امروزی است. کسانی که توانایی

تفکر خلاقانه ارائه راه حل برای فرایندهای تجاری را دارند توسط کارفرمایان جستجو می شوند. تفکر نوآورانه فرایندی تفکر خلاق است که برای تولید ایده ها، راه حل ها و مهارت خلاقیت و نوآوری استفاده می شود که کاری پیچیده است و شامل یافتن روش های جدید برای نزدیک شدن به مشکلات یا رویه ها می شود.

"برای توسعه مهارت های فردی، باید به جزئیات توجه کنید؛ قادر به تجزیه و تحلیل مسائل باشید و در هنگام مواجه شدن با مشکلات از خودتان تدبیر نشان دهید. اعضای عالی تیم اغلب می توانند مشکلاتی را که بر سازمان تأثیر می گذارند، پیش از این که برای سایر افراد آشکار شوند، شناسایی کنند؛ همچنین، ممکن است تصمیماتی بگیرند که برای شرکت مزایای طولانی مدت داشته باشد."

احل سریع و مؤثر
مشکلات از طریق
جستجوی پاسخ و
بهبود

"تفکر خلاق روشی است برای دیدن مشکلات یا موقعیت ها از منظر تازه و پیشنهاد راه حل های غیرمستقیمی که در ابتدا ممکن است ناخوشایند به نظر برسند. تفکر خلاق، هم با فرایند بدون ساختار مثل جلسات ایده پردازی تحریک می شود، هم با فرایند سازمان یافته مانند تفکر جانبی. بنابراین تفکر خلاق، توانایی تفکر متفاوت برای دیدن مسئله یا مشاهده آن از زاویه و دیدگاه جدیدی است. این توانایی اغلب این امکان را می دهد که راه حل جدیدی پیدا کنید یا حتی بفهمید که مشکل لزوماً نیازی به راه حل ندارد."

"مدیر منابع انسانی با تفکر خلاق و ارائه راه حلی ابتکاری، می تواند راهی را برای درگیر شدن سایر افراد در صنعت خود پیدا کند تا آن ها بتوانند در مورد بهترین روش بازاریابی محصول، بینش تازه ای به دست آورند."
"در هر صنعتی، رقیبان برای موفقیت بیش از دیگران تلاش می کنند؛ بنابراین، توانایی استفاده از تفکر نوآورانه برای پیشرفت و حرکت روبه جلو ضروری است و رهبری که به نوآوری تمایل دارد، پیوسته در حال پیشرفت خواهد بود."

ا[کاربرد مؤثر ایده های
جدید]

"مهم نیست شرکت شما در کدام حیطه از صنعت فعالیت می کند؛ به هر حال، با چالش هایی روبه رو خواهید شد که به تفکر خلاق نیاز دارید. در این شرایط، مهارت های ادراکی بسیار کاربرد دارند. یک رهبر ادراکی ایده های خوبی را ارائه می دهد و می تواند آن ها را به راه حل های عملی تبدیل کند."
"مهارت های فنی قابل اندازه گیری هستند؛ برای موفقیت و تأمین نقش رهبری، لازم است که صنعتتان و اقداماتی را که هریک از اعضای تیمتان برای پیشبرد اهداف سازمان انجام می دهند، به طور کامل درک کنید. برای مسلط شدن در بسیاری از مهارت های فنی، تجربه و آموزش ضروری است که در نهایت، آن ها را از مهارت های ادراکی نرم تر متمایز می کند."

ا[شناسایی علل ریشه ای
مشکل و کشف راه های
متنوع برای رفع نیازهای
کاربر]

"ذی نفعان، رهبرانی را که مهارت های ادراکی دارند به دلیل توانایی شان برای یافتن راهکار در موقعیت های خاص و حل مسائل، به عنوان "رهبران استراتژیک" می شناسند. در سطوح بالای مدیریتی، توانایی نزدیک شدن به یک موقعیت با رویکردی خلاقانه و انتزاعی، بسیار ارزشمند است؛ اگر می خواهید در موقعیت شغلی خود، به عنوان حسابدار و مدیر ارشد پیشرفت کنید، توسعه مهارت های ادراکی با رویکردهای خلاقانه و انتزاعی، می تواند مفید باشد."

ا[تعهد افراد به یادگیری
مداوم]

"مهارت های تفکر انتقادی برای هر نوع موقعیتی مهم هستند. افراد موفق، متفکرند و خود را با افراد متفکر احاطه می کنند. افراد متفکر، تفکر، خواندن و اندیشیدن را مؤثرتر از برگزاری جلسات و کار می دانند."

ا[شناخت و درک
احساسات دیگران]

"مهارت های تفکر به شما این امکان را می دهند که یک موقعیت را براساس کلیه حقایق و اطلاعات موجود درک کنید و به آن پردازید. شما هنگام استفاده از این مهارت ها، حقایق، داده ها و سایر اطلاعات را مرتب سازماندهی می کنید تا یک مشکل را شرح دهید و راه حل های مؤثری را برای آن پیدا کنید."

ا[اشتراک دانش و تجربه
از دیدگاه های مختلف]

"تغییر فضای تجارت جهانی و جهانی سازی، درک نیاز ذی نفعان و حسابداران به ارائه خدمات نوین مالی و مشاوره ای و تحول های ایجاد شده در زمینه های فناوری و به خصوص فناوری اطلاعات و یادگیری ماشین را شاید بتوان از اصلی ترین عوامل مؤثر بر آینده صنایع در عصر دیجیتال به شمار آورد."

ا[آشنایی با سازوکارهای
حفاظت از داده ها]

"در محیط های شلوغ، چون پیش بینی می شود که احتمال خطر زیاد باشد، با دقت و وسواس بیشتری باید کار کرد."

ا[داشتن برنامه ریزی
استراتژیک]

نوع کار در یک شرکت سهامی عام، با یک شرکت سهامی خاص و با یک شرکت خانوادگی تفاوت دارد. یک

شرکت سهامی عام چون خطرپذیری و ریسک بیشتری نسبت به سایر شرکت‌ها دارد و فاصله بین مدیریت و مالکیت بیشتر است، برنامه‌ریزی، ترکیب و نگاه‌ها به آن کاملاً متفاوت از شرکت‌های سهامی خاص و خانوادگی است و باید برنامه استراتژیک خاصی داشته باشیم."	توزیع منابع براساس اهمیت برنامه استراتژیک]
"وضعیت اقتصادی بین‌المللی و به تبع آن شرایط اقتصادی داخلی کشورها در وضع رکود کلی به سر می‌برد. ممکن است بتوان این امر را برای بنگاه‌های تجاری و واحدهای اقتصادی، شرایطی بحرانی توصیف کرد. شرکت‌هایی با اندازه‌های متوسط در این شرایط به سرعت دارایی‌های خود را از دست داده و به سمت ورشکستگی پیش می‌روند. از طرفی به‌واسطه تسلط بازارهای تحت کنترل، منطق‌های حجم قوانین و مقررات حاکم بر فضاها، اقتصادی بسیار زیاد و متنوع خواهد شد. شرکت‌ها به‌منظور پوشش دادن ریسک خسارات و زیان‌های درخور توجه، متمایل به دریافت خدمات مشورتی خواهند شد. از همین رو، بازار ارائه خدمات مشورتی از سوی حسابداران جذاب‌تر از قبل خواهد شد. این شرایط پیچیده، وجود متخصصانی متفکر و با توانایی فراوان در حرفه را می‌طلبد."	[توانایی انجام جستجوهای اطلاعات برخط]

در روش تحلیل مضمون، برخی از مضامین از ادبیات و پژوهش‌های پیشین استخراج می‌شوند. این مضامین معمولاً براساس نظریه‌ها، مدل‌ها و چارچوب‌های علمی معتبری شکل می‌گیرند که در حوزه موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گرفته‌اند. استفاده از این مضامین به پژوهشگر کمک می‌کند تا یافته‌های خود را در چارچوب دانش موجود قرار دهد و از پشتوانه علمی قوی‌تری برخوردار شود. در این پژوهش، برخی از مضامین از منابع معتبر علمی و پژوهش‌های پیشین گرفته شده‌اند که در جدول ۲ به‌طور کامل آورده شده‌اند. این مضامین در کنار مضامین استخراج‌شده از مصاحبه‌ها، به غنای تحلیل و عمق بخشیدن به نتایج تحقیق کمک کرده‌اند.

جدول (۲). ابعاد بینش و رفتار حسابداران در عصر دیجیتال

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه
سواد دیجیتال	۱. مشارکت مداوم و آموزش مداوم در نرم‌افزار دیجیتال	
	۲. توانایی انجام جستجوهای اطلاعات برخط	
	۳. تبادل اطلاعات از طریق کانال‌های دیجیتال	
	۴. آشنایی با سازوکارهای حفاظت از داده‌ها	
ذهنیت چابک	۵. توانایی پاسخ‌گویی به تغییرات سریع	
	۶. تعهد افراد به یادگیری مداوم	
	۷. اشتراک دانش و تجربه از دیدگاه‌های مختلف	
	۸. حل سریع و مؤثر مشکلات از طریق جستجوی پاسخ و بهبود	
مهارت تفکر طراحی	۹. کاربرد مؤثر ایده‌های جدید	
	۱۰. شناخت و درک احساسات دیگران	
	۱۱. شناسایی علل ریشه‌ای مشکل و کشف راه‌های متنوع برای رفع نیازهای کاربر	
	۱۲. داشتن برنامه‌ریزی استراتژیک	
مهارت کنترل مدیریتی	۱۳. توزیع منابع براساس اهمیت برنامه استراتژیک	
	۱۴. بررسی و ارزیابی موفقیت فعالیت‌ها یا پروژه‌ها	
	۱۵. مدیریت ریسک	

محقق برای محاسبه پایایی بین دو کدگذار (شاخص تکرار پذیری) که میزان سازگاری درک یا معنای مشترک متن را اندازه می‌گیرد، از یک همکار پژوهش (کدگذار) استفاده نمود. روش پیشنهادی برای محاسبه درصد پایایی بین دو کدگذار (شاخص تکرار پذیری) که به‌عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود به ترتیب زیر است: (خواستار، ۱۳۸۸).

$$\text{درصد پایایی} = 100 \times \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}}$$

برای این کار از یک همکار درخواست شد هم زمان با وی سه مصاحبه از بین مصاحبه‌های تحقیق را کدگذاری نماید. داده‌های حاصل از نتایج کدگذاری دو پژوهشگر همراه درصد پایایی بین دو کدگذار شاخص تکرارپذیری در جدول ۳ آمده‌اند. همان‌گونه که در این جدول مشاهده می‌شود، تعداد کل کدها که محقق و همکار تحقیق ثبت کرده‌اند، برابر ۳۹ تعداد کل توافقات بین این کدها ۱۸ و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها برابر ۲۱ است. پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام‌گرفته در این تحقیق با استفاده از فرمول ذکرشده برابر ۹۲ درصد است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از شصت درصد است می‌توان گفت که درصد پایایی بین کدگذاران در این پژوهش تأیید می‌شود.

جدول (۳). محاسبه پایایی دو کدگذار در مرحله مصاحبه

شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بین دو کدگذار
۴	۱۵	۷	۸	۹۳/۳۳٪
۷	۱۱	۵	۶	۹۰/۹۰٪
۱۱	۱۳	۶	۷	۹۲/۳۰٪
کل	۳۹	۱۸	۲۱	۹۲/۳۰٪

ملاک ارزیابی یک مطالعه به روش کیفی، به ارزیابی نظریه پیشنهادی آن متکی است (گلیر^۱، ۲۰۰۲). همچنین به شیوه‌هایی که منجر به تکوین آن شده است (استراوس و کوربین^۲، ۱۹۹۰). در رویکرد ظاهرشونده، اعتبار نظریه از دقت روش حاصل می‌شود. مواردی همچون حساسیت پژوهشگر، انسجام روش‌شناسی، متناسب بودن نمونه، گردآوری و تحلیل همزمان داده‌ها، باعث می‌شوند تا حد زیادی دقت علمی تحقیق کیفی تضمین شود. در پژوهش حاضر نیز برای به دست آوردن اعتبار و پایایی تحقیق از روش‌هایی که عمدتاً برای اعتباربخشی به مدل و نتایج تحقیق استفاده می‌شود مانند زاویه‌بندی (اجماع/مثلث‌سازی)، کنترل اعضا (بررسی توسط اعضا) و ارزیابی براساس ۱۰ شاخص "مقبولیت" استفاده شد.

- مقبولیت بدین معنی است که یافته‌های تحقیق تا چه حد در انعکاس تجارب مشارکت‌کنندگان، محقق و خواننده در رابطه با پدیده مورد مطالعه موثق و قابل باور است.
- اجماع داده‌ها یعنی استفاده از منابع مختلف، گروه‌های مختلف، یا در زمان‌های مختلف. به‌طور کلی، زمانی که برای گردآوری داده‌ها از بیش از یک دیدگاه استفاده می‌شود، تصویر کاملتری به دست خواهد آمد. در این تحقیق به‌منظور تدوین مدلی جامع برای تردید حرفه‌ای حساب‌رسان، تلاش شد تا دیدگاه‌ها و نظرهای اشخاص با سابقه فعالیت در حرفه حساب‌رسی دریافت شده، بررسی و تحلیل گردد.

- کنترل اعضا یا اعتبار پاسخ‌گو تکنیکی است که بدان وسیله محقق یافته‌های خود را با یک یا چند نفر از افراد مطلع تحت بررسی کنترل می‌کند و این تکنیک جهت تأیید تفاسیر پژوهشگر به کار می‌رود. در این روش پژوهشگر از دیدگاه مشارکت‌کنندگان و افراد مطلع، برای برقرار ساختن اطمینان‌پذیری یافته‌ها و تفاسیر استفاده نمود (کرسول^۱، ۲۰۰۲). در این راستا، در پژوهش حاضر پس از تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها به روش کدگذاری سه‌گانه، به‌منظور اعتباربخشی به مدل تحقیق، متغیرهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها و نتایج حاصل، به شش نفر از صاحب‌نظران حرفه، (۳ نفر از اشخاصی که قبلاً با آن‌ها مصاحبه شده بود و ۳ نفر از صاحب‌نظرانی که قبلاً در مصاحبه شرکت نداشتند) ارائه شده و مورد پالایش قرار گرفت و مدل نهایی ارائه شد.

بحث و نتیجه‌گیری

در میان پیشرفت سریع فناوری دیجیتال، ابعاد بینش و رفتار حسابداران جوان در عصر دیجیتال برای انطباق با تغییرات اجتماعی بسیار مهم است و قابلیت خودآموزی آن برای به‌روزرسانی دانش و کسب مهارت و برای تضمین موفقیت، اساسی است. با این حال، علی‌رغم اهمیت فوق‌العاده آن‌ها برای موفقیت حسابداران، تحقیقاتی که تعامل پیچیده بین این جنبه‌ها را بررسی می‌کنند به‌طور قابل توجهی محدود است. این مطالعه به تبیین ابعاد بینش و رفتار حسابداران جوان در عصر دیجیتال در عراق پرداخت. طبق نظر خبرگان مشخص شد که سواد دیجیتال محرکی اصلی برای پرورش ذهنیت چابک، تقویت ظرفیت‌های تفکر طراحی و اصلاح صلاحیت‌های کنترل مدیریت است. این چشم‌انداز ذهنیت چابک حسابداران را با پویایی تجهیز می‌کند تا سریعاً خود را با نوسانات بازار تطبیق دهند و فرهنگی را تعبیه کنند که توسط یادگیری و تکامل مداوم تأکید شده است. چنین دیدگاهی مستقیماً قدرت تفکر طراحی آن‌ها، حل مشکلات نوآورانه و تخصص کنترل مدیریت آن‌ها را تقویت می‌کند. این درهم تنیدگی ویژگی‌ها بر تحول در حوزه حسابداری جوان تأکید می‌کند. بررسی سواد دیجیتالی و دیدگاه‌های تطبیقی این حسابداران جوان در عصر دیجیتال اهمیت فراوانی دارد. این نشان‌دهنده دگردیسی در بخش حسابداری است و بر ضرورت هوشمندی فناوری و انعطاف‌پذیری در تغییر تأکید می‌کند. اذعان به این مسیر در حال تحول، صنایع مختلف را قادر می‌سازد تا به‌درستی این کادر حسابداران جدید را در حوزه‌های مختلف، از آموزش گرفته تا تجربیات حرفه‌ای تجهیز و پرورش دهند. توانایی‌هایی که با این سن طنین‌انداز می‌شود، ظهور نیروی کار ماهر را تضمین می‌کند که آماده رشد تجارت و شکوفایی اقتصادی است. علاوه بر این، انطباق ذاتی حسابداران جوان نشان‌دهنده استحکام آن‌ها در عبور از چالش‌های این عصر پرشتاب است. این اخلاق سازگاری می‌تواند الهام‌بخش بخش‌های اجتماعی گسترده‌تر باشد و پایه‌ای برای نیروی کار سازگار و پذیرفته‌شده جهانی در جامعه دیجیتالی آینده ایجاد کند. همچنین در عصر دیجیتال امروزی، سواد دیجیتال به یک مهارت حیاتی برای افراد، به‌ویژه نسل جوان که در محیطی با فناوری بزرگ شده‌اند، تبدیل شده است. در کنار این، اتخاذ یک طرز فکر چابک برای هدایت مؤثر جریان دائمی چالش‌ها و تغییرات در چشم‌انداز مدرن بسیار مهم است. این تحقیق به بینش حسابداران جوان در عراق در خصوص پیامدهای سواد دیجیتال و طرز فکر چابک در مهارت‌های تفکر طراحی و صلاحیت کنترل مدیریت پرداخت. این عوامل به‌عنوان محرک‌های کلیدی در شکل‌دهی و تمایز نسل نوظهور حسابداران برجسته هستند. سواد دیجیتال حسابداران جوان را به ابزارها و دانش مجهز می‌کند تا از فناوری در کار خود از تجزیه و تحلیل داده‌ها تا تصمیم‌گیری مالی آگاهانه استفاده کنند. طرز

فکر چابک حسابداران را قادر می‌سازد تا به‌طور فعال با شرایط متغیر و تقاضاهای بازار سازگار شوند و فرهنگ یادگیری و رشد مستمر را تقویت کنند. این طرز فکر، به نوبه خود، هم بر مهارت‌های تفکر طراحی تأثیر مثبت می‌گذارد، هم بر مهارت‌های تفکر طراحی، که حل مسئله نوآورانه و هم صلاحیت کنترل مدیریت را ممکن می‌سازد، تأثیر مثبتی می‌گذارد، که بر پیوستگی این ویژگی‌های حیاتی در شکل‌دهی به حرفه حسابداری جوان تأکید می‌کند. سازمان‌ها ممکن است رویکردی جامع ایجاد کنند که سواد دیجیتال، طرز فکر چابک، مهارت‌های تفکر طراحی و صلاحیت کنترل مدیریت را همسو کند. این استراتژی یکپارچه، فرهنگ نوآوری، سازگاری و تصمیم‌گیری مؤثر را تقویت می‌کند و سازمان را برای موفقیت پایدار در یک چشم‌انداز تجاری که به سرعت در حال تغییر است، قرار می‌دهد. از نظر سواد دیجیتال، سازمان‌ها باید در برنامه‌های جامع سواد دیجیتال سرمایه‌گذاری کنند تا کارکنان را با مهارت‌های لازم برای هدایت ابزارها و فناوری‌های دیجیتال توانمند کنند. این شامل ارائه جلسات آموزشی، کارگاه‌ها و دسترسی به منابعی است که شایستگی دیجیتال را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، پرورش ذهنیت چابک مستلزم تغییر فرهنگی به سمت انعطاف‌پذیری، سازگاری و تمایل به پذیرش تغییر است. سازمان‌ها باید رویکرد مشترک و تکراری را برای حل مسئله تشویق کنند. سازمان‌ها همچنین باید تفکر طراحی را در فرایندهای حل مسئله خود بگنجانند و بر همدلی، خلاقیت و همکاری تأکید کنند. برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی می‌تواند به کارکنان کمک کند تا این مهارت‌ها را توسعه دهند و به کار گیرند. در نتیجه، یک کنترل مدیریت مؤثر ممکن است شامل سیستم‌های مستقری باشد که فعالیت‌های سازمانی را نظارت، ارزیابی و هدایت می‌کند که به ترکیبی از ابزارهای فن‌آوری، فرایندهای تطبیقی و پرسنل ماهر نیاز دارد.

نتایج حاصل از این پژوهش با تحقیقات **جزء مقدم (۱۳۹۹)**، که نتایج آن نشان داد درک و مشارکت در کارهای دیجیتالی، یافتن اطلاعات، کاربرد اطلاعات، همکاری و اشتراک به ترتیب بیشترین تأثیرگذاری را بر افزایش سطح علمی دانشجویان داشته است و سواد دیجیتالی و تمامی مؤلفه‌های آن در افزایش عملکرد علمی دانشجویان تأثیرگذار است و می‌تواند نگرشی مثبت برای دانشجویان در جهت یادگیری ایجاد کند و **امجی و همکاران (۲۰۲۴)**، نشان دادند که مهارت‌های تفکر منطقی و سواد دیجیتال به‌طور قابل توجهی بر عملکرد کارآموزی تأثیر می‌گذارند. وقتی با قابلیت یادگیری خود تکمیل شود، مشاهده می‌شود که دانش‌آموزانی که شایستگی فراوانی در این زمینه‌ها دارند، بهتر می‌توانند مهارت‌های خود را در محیط‌های حرفه‌ای دنیای واقعی به کار ببرند و یادگیری مستمر را نشان دهند. آن‌ها به‌طور فعال اطلاعات و رسانه‌های برخط را در یادگیری و توسعه خود وارد می‌کنند و مجموعه مهارت‌ها و مهارت شغلی خود را بیشتر می‌کنند و **ون اسلوتن و همکاران (۲۰۲۴)**، که استدلال کردند، دیجیتالی‌سازی با افزایش تعارض و ابهام نقش حسابداران مدیریت‌ها همراه است، زیرا دیجیتالی‌سازی منجر به انطباق مجدد حسابداران مدیریت‌ها در قالب نقش‌های موجود می‌شود و همچنین الگوهای جدیدی را برای عصر دیجیتال معرفی می‌کند و **فالون (۲۰۲۳)**، که به پیشبرد تفکر محاسباتی دانشجویان جوان حسابداری پرداخت و **ال اوکیلی و همکاران (۲۰۲۲)** به تأثیر سیستم‌های حسابداری دیجیتال بر کیفیت تصمیم‌گیری در بخش بانکداری پرداخت و نتایج تجربی پژوهش حاضر نشان داد که کیفیت داده‌ها و اطلاعات تأثیر معناداری بر کیفیت کلی تصمیم‌گیری از طریق سیستم‌های حسابداری دیجیتال دارد، همسو است.

لذا بینش‌های به‌دست‌آمده از این تحقیق دارای پتانسیل عمیق‌تر کردن درک ما از الزامات متمایز ذاتی نسل حسابداران جوان است، در نتیجه به‌عنوان قطب‌نمای راهنما برای تقویت رویکردهای آموزشی عمل می‌کند. از این طریق، دانشجویان حسابداری می‌توانند مهارت‌های خود را اصلاح کنند و اطمینان حاصل کنند که معاصر باقی

می‌مانند و با خواسته‌های یادگیری قرن بیست و یکم همسو می‌شوند. همزمان، مؤسسات آموزشی می‌توانند بینش‌های ارزشمندی در مورد چگونگی تطبیق ساختارهای برنامه‌دستی و روش‌های آموزشی خود برای پاسخ‌گویی مؤثر به ویژگی‌های منحصربه‌فرد دانشجویان نسل جوان به دست آورند این رویکرد جامع نه تنها رابطه پیچیده بین مهارت‌های لازم را تأیید می‌کند، بلکه راه را برای برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای این نسل در حال ظهور هموار می‌کند. علاوه بر این، یک مسیر روشن برای تلاش‌های تحقیقاتی آینده، مانند توسعه مهارت‌های تفکر منطقی یا استراتژی‌هایی برای هدایت ماهرانه تحولات تکنولوژیکی ایجاد می‌کند.

تحقیقات آتی می‌تواند از مقایسه بین فرهنگی تنوع در سواد دیجیتال و طرز فکر بهره‌مند شود. علاوه بر این، مقایسه نسلی می‌تواند بینشی در مورد روندهای سازگاری گسترده‌تر در حسابداری ارائه دهد و با پیشرفت فناوری، ارزیابی تأثیر ابزارهای نوظهور، مانند هوش مصنوعی، بر شایستگی‌های حسابداران جوان مناسب است. علاوه بر این، ارزیابی اهمیت مهارت‌های نرم، مانند ارتباطات، در چشم‌انداز حسابداری مدرن، دیدگاهی جامع در مورد شایستگی‌های حسابداران جوان ارائه می‌دهد.

References

- Acikgoz, F., Elwalda, A., & De Oliveira, M. J. (2023). Curiosity on cutting-edge technology via theory of planned behavior and diffusion of innovation theory. *International Journal of Information Management Data Insights*, 3(1), 100152.
- Al-Mamary, Y. H. S., & Alraja, M. M. (2022). Understanding entrepreneurship intention and behavior in the light of TPB model from the digital entrepreneurship perspective. *International Journal of Information Management Data Insights*, 2(2), 100106.
- Al-Okaily, M., Alghazzawi, R., Alkhwalidi, A. F., & Al-Okaily, A. (2022). The effect of digital accounting systems on the decision-making quality in the banking industry sector: a mediated-moderated model. *Global Knowledge, Memory and Communication*, 72(8/9), 882-901.
- Arab, N. F., & Khozain, A. (2022). The Effect of Self-Development on Improving the Skill of Accountants with the Mediating Role of Intellectual Capital. (In persian).
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage publications.
- Dwivedi, Y. K., Hughes, L., Baabdullah, A. M., Ribeiro-Navarrete, S., Giannakis, M., Al-Debei, M. M., ... & Wamba, S. F. (2022). Metaverse beyond the hype: Multidisciplinary perspectives on emerging challenges, opportunities, and agenda for research, practice and policy. *International journal of information management*, 66, 102542.
- Falloon, G. (2020). From digital literacy to digital competence: the teacher digital competency (TDC) framework. *Educational technology research and development*, 68(5), 2449-2472.
- Glaser, B. G. (2002). Conceptualization: On theory and theorizing using grounded theory. *International journal of qualitative methods*, 1(2), 23-38.
- Gonçalves, M. J. A., da Silva, A. C. F., & Ferreira, C. G. (2022). The future of accounting: how will digital transformation impact the sector?. In *Informatics* (Vol. 9, No. 1, p. 19). MDPI.
- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable operations and computers*, 3, 275-285.

- Hamzeh, E., & Ramsheh, M. (2023). Auditing in the Digital Age: Application of Fuzzy Delphi and Mabak Methods in Iran. *Journal of Financial Accounting Research*, 15(3), 75-102. (In persian).
- Handoyo, S., & Anas, S. (2019). Accounting education challenges in the new millennium era. *Journal of Accounting Auditing and Business*, 2(1), 35-46.
- Holm, P. (2025). Impact of digital literacy on academic achievement: Evidence from an online anatomy and physiology course. *E-Learning and Digital Media*, 22 (2), 139-155
- Imjai, N., Aujiapongpan, S., & Yaacob, Z. (2024). Impact of logical thinking skills and digital literacy on Thailand's generation Z accounting students' internship effectiveness: Role of self-learning capability. *International Journal of Educational Research Open*, 6, 100329.
- Karimabadi, M., Hajiha, Z., Jahangirnia, H., & Gholami, J. R. (2024). Pattern design of data foundation of code of ethics for independent auditors based on a critical perspective in the view of professionals (In persian).
- Khastar, H. (2009). A method for calculating coding reliability in qualitative research interviews. *Methodology of Social Sciences and Humanities*, 15(58), 161-174. (In persian).
- Lutfi, A. (2023). Factors affecting the success of accounting information system from the lens of DeLone and McLean IS model. *International Journal of Information Management Data Insights*, 3(2), 100202.
- Mökander, J., & Floridi, L. (2021). Ethics-based auditing to develop trustworthy AI. *Minds and Machines*, 31(2), 323-327.
- Nawaz, N., Arunachalam, H., Pathi, B. K., & Gajenderan, V. (2024). The adoption of artificial intelligence in human resources management practices. *International Journal of Information Management Data Insights*, 4(1), 100208
- Neves, C., Oliveira, T., Santini, F., & Gutman, L. (2023). Adoption and use of digital financial services: A meta analysis of barriers and facilitators. *International Journal of Information Management Data Insights*, 3(2), 100201.
- Shahabi Nasab, A., Bahrami, M., Pirzad, A., & Hojjatdoost, S. (2021). The effect of management quantum skills on the formation of innovative work behavior by relying on the mediating role of psychological empowerment and knowledge management: A case study. *Accounting and Management Perspectives*, 4(38), 88-99. (In persian).
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research* (Vol. 15). Newbury Park, CA: sage.
- Sun, J., Wang, J., Kent, P., & Qi, B. (2020). Does sharing the same network auditor in group affiliated firms affect audit quality?. *Journal of Accounting and Public Policy*, 39 (1), 106711.
- van Slooten, A. C., Dirks, P. M., & Firk, S. (2024). Digitalization and management accountants' role conflict and ambiguity: a double-edged sword for the profession. *The British Accounting Review*, 101460.